

Posudek na bakalářskou práci

Název: Islámská nadace v Praze v reflexi českých a slovenských muslimek

Autor: Kristýna Jindrová

Universita Karlova, Fakulta humanitních studií, Praha 2006, 116 s.

Vedoucí práce: PhDr. Dana Bittnerová, CSc.

Bakalářský esej Kristýny Jindrové je průnikem tří okolností: 1. přáním autorky porozumět pozici islámu s současným, zejména euroamerickým světem, 2. jejím zájmem o sociokulturní antropologii a 3. kontextem života muslimů v ČR. První inspirační podnět vymezil téma práce, druhý předurčil teoreticko-metodologický přístup a třetí ohraničil výzkumný vzorek. Skutečnost, že právě v západní Evropě (potažmo tedy i v ČR) žijí muslimské komunity často v diaspoře a jsou vázané vzhledem k hostitelské zemi na občansko-právní instituci, pak determinovala i položení základní výzkumné otázky. Ta řešila problém smyslu takové instituce (Islámské nadace v Praze) pro členy muslimské komunity a možnosti a podoby jejich vzájemného dialogu (ovlivňování). S ohledem na kulturní a etnickou heterogenitu muslimské komunity v Praze pak zvolená otázka byla směřována na české a slovenské konvertitky, které v rámci komunity tvoří do jisté míry svými kulturními východisky homogenní a zároveň specifickou skupinu.

Teoretickými východisky práce Kristýny Jindrové se pak stala jednak literatura vztahující se k pozici islámu v kultuře jako takové a v kontextu západoevropské kultury zejména, jednak antropologická a sociologická literatura řešící vztah jedince a instituce. Takto teoreticky vybavena pak Kristýna Jindrová přistoupila k prezentaci a zejména analýze shromážděného materiálu.

Na tomto místě je třeba ocenit nasazení autorky při získávání dat. Je třeba vyzdvihnout, že si zvolila terén, v němž předem neměla žádné kontakty a citlivým a eticky korektním přístupem získala členy a lidi kolem Islámské nadace pro svůj výzkum. Pro sběr dat využila jak metodu zúčastněného pozorování, tak metodu polostrukturovaných rozhovorů se 17ti respondenty (16 konvertitek a jeden reprezentant instituce - Islámské nadace). Při realizaci výzkumu stejně jako v okamžiku jeho zpracování důsledně dbala na dodržení badatelské etiky. Právě proto nezařadila do práce podrobný pasportizující přehled respondentek, neboť s ohledem na jejich nepočetnost by bylo možné podle roků narození, stavu, vzdělání a zaměstnání přesně určit totožnost jednotlivých žen.

Získaná data pak Kristýna Jindrová přehledně strukturovala. V první výkladové části se věnovala profilu instituce – Islámské nadace tak, jak ji prezentují její oficiální aktéři (a to buď v rovině psaných dokumentů nebo ústy svého mluvčího). Vymezila zde základní osy organizace a činnosti Islámské nadace, které pak konfrontovala s pohledem českých a slovenských konvertitek v druhé výkladové části. Na základě analýz se autorce podařilo ukázat 1. jak klíčovou roli hraje pro konvertitky islámská nadace v rovině prožívání a realizace islámu; 2. jak je tato instituce, založená primárně na „odosobněném“ právním principu, důležitá nejen pro navazování a udržování interpersonálních vazeb s muslimy v ČR, ale i pro upevňování pocitu společenského zařazení do společnosti vůbec; 3. jak specifická kulturní východiska českých a slovenských konvertitek a jejich naučený přístup k práci instituce vedou k jejich výraznému angažmá v nadaci, čímž tyto ženy nejednou posilují svoji nestandardní pozici v rámci muslimské komunity.

Předložená práce Kristýny Jindrové je založena na relevantní literatuře a výborně provedeném terénním výzkumu. Právě proto si mohla autorka klást a zodpovídat otázky, které v mnohém překračují dosud zkoumaná témata v oblasti kultury i islámu. Prokázala tím samostatnost a tvůrčí nezávislost na zaběhnutých tématech. Ujasněnost tématu stejně jako jistota v interpretacích pak činí z práce Kristýny Jindrové homogenní přehledný text. Ocenění si zaslouží i bohatý poznámkový aparát (291 odkazů). Bohužel podobně jako její předchůdce (a v budoucnu jistě i její následovníky) musím upozornit na formální pochybení. Práci kazí svéhlavost elektronického editoru, který na některých stránkách odtrhl odkazy či podnadpisy od textu (např. s. 16, s.36). Závažnější chybou je neprovedená korektura v soupisu literatury a soupisu pramenů (zejména citace časopisů). Tyto nedostatky však nepokládám za klíčové, pouze na ně upozorňuji z didaktických důvodů.

Bakalářský esej Kristýny Jindrové pokládám za neotřelý a vynikající. Oceňuji zároveň zanícení a ujasněnost, s nimiž práci tvořila. Hodnotím ji proto 47 body.

V Praze 12. srpna 2006

PhDr. Dana Bittnerová, CSc.